

Etický kodex nemocničního kaplana

Preambule

1. Etický kodex je primárně určen kaplanům, kteří poskytují duchovní péči¹ v zařízeních zdravotnických, příp. sociálních, služeb na území České republiky. Každý z nich působí na základě pověření církví reprezentovanou Českou biskupskou konferencí nebo církví reprezentovanou Ekumenickou radou církví v ČR, a společného vyslání ČBK a ERC a smlouvy s poskytovatelem zdravotnické nebo sociální služby.

2. Sekundárně se týká dobrovolníků v duchovní péči, kteří ve svém volném čase pod vedením kaplana se podílejí na duchovní péči v zařízeních zdravotnických, příp. sociálních, služeb na základě pověření daného svou církví.

3. Kaplani a dobrovolníci svou činnost chápou jako službu ve prospěch jednotlivce a společnosti.

4. Kodex

- vyjadřuje hlavní principy služby nemocničního kaplana,
- poskytuje základní kritéria pro orientaci nemocničního kaplana v jeho službě,
- informuje zařízení zdravotnických a sociálních služeb a veřejnost o tom, co od duchovní péče má očekávat a požadovat.

1. Služba kaplana je založena na úctě k životu.

1.1 Při poskytování duchovní péče respektuje základní lidská práva svých klientů² a prokazuje všem úctu bez ohledu na jejich národnost, rasu, víru, barvu kůže, pohlaví, politické přesvědčení nebo sociální postavení.

1.2 Chrání důstojnost a hodnotu člověka od početí až po přirozenou smrt.

1.3 Duchovní péči vykonává s respektem k individuálním potřebám klienta.

2. Kaplan respektuje klientovo právo na soukromí a důvěrnost jeho sdělení.

2.1 Zachovává mlčenlivost o skutečnostech, které se dověděl při výkonu služby.

2.2 Jakékoli informace o klientovi smí poskytnout zdravotníkům pouze se souhlasem klienta.

2.3 V případě použití získaných informací (např. ke studijním, vědeckým a jiným účelům) garantuje anonymitu osobních údajů.

3. Kaplan přispívá v péči o duchovní oblast k dosažení bio-psycho-sociálně duchovní celistvosti klienta a k zvyšování kvality poskytované zdravotní péče.

3.1 Svou službou mírní duchovní bolest klienta, a tím napomáhá k tišení jeho celkové bolesti a k zvýšení kvality jeho života, bezpečí a spokojenosti.

3.2 S klienty udržuje pouze profesionální vztahy.

3.3 Při poskytování duchovní péče respektuje ošetřovatelský a léčebný proces. Vzájemnou komunikací a úzkou spoluprací se zdravotníky přispívá ke komplexní péči.

3.4 Je-li členem multidisciplinárního týmu, uvědomuje si vlastní profesionální identitu, zachovává hranice svých profesních kompetencí a váží si přínosu ostatních členů týmu.

3.5 K ostatním kaplanům přistupuje v duchu profesionální kolegiality, s důvěrou a ochotou ke spolupráci, s respektem k jejich víře a náboženskému přesvědčení.

4. Kaplan doprovází klienta v obtížích nemoci, umírání a smrti a na základě navázaného vztahu důvěry poskytuje mu účinnou duchovní podporu.

¹ Duchovní péče sleduje péči o duchovní dimenzi člověka a spočívá v saturaci jeho existenciálních, duchovních a náboženských potřeb. Je poskytována s respektem k lidské důstojnosti a jedinečnosti člověka a se zřetelem a podporou jeho spirituality, kultury či filozofie. Prostřednictvím doprovázení v obtížích, nemoci, utrpení či umírání podporuje lidsky důstojné zvládnutí situace, včetně smrti, a to na dostupné úrovni víry klienta, s perspektivou jejího možného rozvoje. Duchovní péče vnímá přesažnost lidského života a důležitost vztahu s Bohem pro plnou smysluplnost lidského bytí.

² Pod pojmem „klienti“ se rozumí pacienti, jejich blízcí, zaměstnanci zdravotnické, příp. sociální, služby, studenti zdravotnických středních a vysokých škol a lékařských fakult.

- 4.1 Kaplan je ke své službě pověřen církví. Proto je zavázán vykonávat duchovní péči dle křesťanských zásad a vnitřních předpisů vysílající církve (věrouka, mravouka, liturgie, právo).
- 4.2 Duchovní péči poskytuje všem klientům, kteří o tuto službu projeví zájem.
- 4.3 Svou činnost vykonává nemanipulativním způsobem.
- 4.4 Vyvaruje se projevů proselytismu, chápaného jako cílené získávání klientů pro vlastní církev nebo náboženskou společnost změnou jejich původní církevní příslušnosti.
- 4.5 Svátostnou službu poskytuje na přání klienta a s ohledem na svou i klientovu církevní příslušnost.
- 4.6 V rámci dostupných možností zajišťuje kontakt s duchovními registrovaných církví a náboženských společností v České republice k praxi náboženských obřadů, včetně slavení svátostí, podle přání klienta.
- 4.7 Duchovní péči poskytuje s individuálním přístupem ke klientovi a reaguje na jeho skutečné existenciální, duchovní a náboženské potřeby. Jedná s autentickou lidskou blízkostí, při níž uplatňuje aktivní naslouchání a empatický rozhovor.
- 4.8 Nesmí zneužít vztahu důvěry nebo závislosti, který může vzniknout mezi ním a klientem.
- 4.9 Nemůže být donucen k doprovázení klienta podstupujícího lékařský výkon nebo zákrok, takže by jednal proti svému svědomí.
- 4.10 Neposkytuje duchovní péči, pokud jeho momentální fyzický či psychický stav může negativně ovlivnit jeho schopnosti profesionálního přístupu.
- 4.11 Nese odpovědnost za duchovní péči, kterou realizuje, proto se průběžně dále vzdělává a využívá adekvátní nástroje pro sebereflexi (např. supervizi).